

Чоботівка – не Дніпро, але у Мирополі є чому повчитися усім українцям

Віктор Радчук

Загалом будь-який прояв громадянської солідарності та згуртованості завжди викликає спалах позитивних емоцій і є таким собі імпульсом для консолідації громади села, селища, а то й навіть і міста.

Звісно, коли єднання та солідарність пояснюються необхідністю боротьби із певним злом чи стихійним лихом, то це, як кажуть, одне. Але зовсім по-іншому сприймається вміння та бажання діяти разом, колективно і солідарно вирішувати те чи інше завдання, яке постає у повсякденному житті певної громади.

У Мирополі таким проявом колективної злагоженості і такого собі громадянського братерства нещодавно став процес зариблення місцевої річки Чоботівка. Річка зовсім невелика за мірками таких гідрогігантів, як Случ чи Тетерів. Але ж, все-таки – річка. І риба у ній також живе, і місцем для відпочинку для місцевого люду вона також служить. Проте, як це завжди буває, природного потенціалу річки для задоволення потреб усіх охочих вочевидь не ви-

стачає. Адже рибалка у нас досі вважається загальнолюбленим захопленням, і Чоботівка у рибалок давно є місцем затишку, яке нічим не поступається рибалці на великих озерах та річках. Але допомоги та опіки Чоботівка точно потребує. Багато хто про це знає, але ініціатором підживлення Чоботівки рибою став мешканець Мирополя Віктор Орещик. Слід відзначити, що ініціативу цього чоловіка із розумінням сприйняли фактично усі жителі громади. Не стояла осторонь і місцева влада, хоча, здавалося, що опіка над річкою аж ніяк не входить до прямих функцій чи завдань Миропільської селищної ради.

Мусимо наголосити, що ініціатива того ж таки Віктора Орещика вартує того, аби про неї розповісти більше і пояснити багатьом людям – полісянам, що зариблення водойм, річок, ставків чи озер – річ напроцуддя благодірна і варта подяки від людей.

Ще один важливий аспект справи, яку ініціював Віктор Орещик, стосується прикладу, який варто наслідувати, а ініціативу, яка проявилася у Мирополі, сьогодні було б доречно підхопити, а то й розширити у інших місцях та водоймах Житомирщини. Адже не за-

буваймо, що наші предки ставилися до риби, до грибів, ягід, лікарських рослин, як до Божого дарунку, який оберігали і за можливості його примножували. Так, як це зробили у Мирополі. З весни 2024 року сюди впустили 300 кілограмів карасів. Трохи згодом Чоботівка поповнилася ще 350-а кілограмами корощя, а тепер, тиждень тому, Чоботівку зарибили ще й 120-а кілограмами линка. За словами Віктора Орещика, зариблення йшло не зовсім стандартним шляхом, бо зазвичай водойми господарями мальками, які за рік чи два підрастають до стану (рівня) дорослих риб. У нашому випадку зариблення

Шурванці та завиванці не втрачають популярності навіть на фоні «Білого борщу»

с. 3

У романівчан – бронзова медаль і 70 очок у обласну скарбничку

с. 5

«Для мене він живий, і я його чекаю...»

с. 4

проводилося карасем, коропом та линком, який сягав ваги навіть більше як пів кілограма. Знову ж таки, з огляду на те, що у річці доволі популярною є хижа риба: окунь та щука, яка без проблем розправиться із мальками будь-яких риб. До того ж, ініціатори зариблення та процесу наведення порядку вздовж Чоботівки не забули почитити береги невеликої річки, яка у їх краях вже давно популярна. Поряд, аби було зрозуміло, що живуть і рибальці на берегах Чоботівки свідомі, цивілізовані, поважні і розумні люди, тут було встановлено та впорядковано гарну локацію із встановленням тризуба. Як символ української ідентичності, як ознаку того, що свою землю ми любимо, оберігаємо і примножуємо її потенціал за найліпшої нагоди. Знову ж таки, процес зариблення Чоботівки пройшов у передбачений законодавством, унормований певними службами та інспекціями спосіб. Із оформленням акту зариблення, у супроводі належної у таких

випадках ветеринарної картки, яка засвідчує, що риба, яку впустили у води Чоботівки, має належні кондиції і не має хвороб. Тобто – все, як має бути, все прозоро і зрозуміло.

Особливим в історії із зарибленням Чоботівки карасями, коропами та линками є морально-виховний аспект цієї події. Адже допомагати дорослим у процесі зариблення річки прагнули і охоче допомагали діти. Із охотою, із бажанням та непідробним завзяттям. Ну і хто скаже, що ми не виховуємо у цьому випадку патріотів і справжніх господарів, які за потреби і на заклик Вітчизни стануть на її захист? Ось так треба жити, так треба діяти і так господарювати. Тоді зариблена Чоботівка не просто вселятиме надію на те, що «комусь живому все те пригодиться і буде». Те, що зробила громада, людська спільнота у Мирополі, має бути наукою, прикладом, а ще краще – традицією. Дуже важливою і життєдатною.

Сесія позачергова і винятково важлива

Віктор Першко

18 вересня 2024 року відбулася 58-а позачергова сесія Романівської селищної ради.

Вона тривала недовго, однак ті питання, які депутати розглянули і з приводу яких прийняли відповідні рішення, мають вкрай важливе значення для щоденної діяльності всієї Романівської громади. Причому, певні рішення Романівської селищної ради **потрібно і важливо було ухвалити у найоперативніший спосіб**. Перш за все, депутати мали прийняти рішення щодо бюджетних трансфертів (надходжень), які надає обласний бюджет на спеціальні (цільові) потреби громад. Наприклад, 18 тис. 800 грн обласний бюджет оплатив витрати на комунальні послуги для внутрішньо переміщених осіб. Субвенція із обласного бюджету розміром 2 млн 226 тис. грн виділена для Романівської селищної ради з метою закупівлі обладнання згідно програми реформування «Нова українська школа» (НУШ). Щоправда, кошти для НУШ держава виділяє громадам на умовах співфінансування. Тобто із місцевого бюджету Романівської селищної ради на закупівлю освітнього обладнання треба також виділити 247 тис. Саме тому депутати голосували ще й за збільшення видаткової частини бюджету Романівської селищної ради на 2024 рік. Адже співфінансувати романівчани мають не лише закупівлю товарів для НУШ, але й для обладнання навчального кабінету із предмету «Захист України», який вже зараз, з початком нового навчального року, розпочинається вивчатися школярами 10-11 класів за новими програмами, новими стандартами і новими вимогами.

Джерело фото: Твій Романів

Нагадуємо, що для вивчення предмету «Захист України» держава виділяє біля 2 млн і 200 тис. гривень, а місцевий бюджет Романівської селищної ради має додати і свою частку у фінансуванні, яка сягає 300 тис. грн. Ще одне питання, яке стосується співфінансування закупівлі одного шкільного автобуса для потреб навчальних закладів Романівської селищної ради, депутати також узгодили, ухваливши рішення про виділення 1 млн 2 тис. 600 грн на закупівлю такого автобуса. Для розуміння варто знати, що автобус вартує трохи більше 3-х мільйонів гривень і основну частину коштів на його закупівлю для громад Житомирщини надає державний бюджет. Від громади вимагається співучасть у фінансуванні 1/3 частини коштів від вартості автобуса загалом. Слід зауважити, що державний бюджет надає чималий обсяг фінансової допомоги громадам Житомирської області, але за однієї умови: громади мають

брати участь у співфінансуванні таких проектів. Наприклад, для облаштування вентиляційного обладнання у приміщенні протирадіаційного укриття Романівської лікарні держава виділяє основну частину коштів. Романівська громада у такій ситуації просто змушена (бо це вигідно) підтримати державну фінансову підтримку своєю (також фінансовою) співучастю. І, знову ж таки, депутати це зробили, ухваливши відповідне рішення про виділення із місцевого бюджету 585 тис. грн для потреб обладнання вентиляційної системи Романівської лікарні. Депутати ухвалили рішення про виділення 150 тис. грн для закупівлі медикаментів Романівському ЦПМСД, а 200 тис. грн, які обласний бюджет виділив Миропільській селищній раді, переадресовані бюджету Романівської селищної ради на фінансування послуг територіальному центру соціального захисту (притулок у селі Камінь).

Ще одне питання, яке депутати розглянули, зумовило появу цікавої пропозиції. Коли зайшла мова про затвердження змін до Статуту установи «Трудовий архів» (зміни пов'язані із тим, що архівна установа нещодавно переїхала на нове місце і тепер має нову адресу, однак подібні зміни вимагають затвердження у ході сесії Романівської селищної ради), пролунала пропозиція однієї депутатки про те, **чи не краще взагалі відправити архів до Житомира**. Мовляв, бюджету Романівської селищної ради буде від того легше. Звісно ж, абсурдність такої пропозиції була зрозумілою більшості депутатів, тим паче, що і керівник архівної установи детально і скрупульозно розповіла (по суті нагадала) у сесійному залі про те, наскільки важливим для жителів колишнього Романівського району (тепер це Романівська та Миропільська селищні ради) є «Трудовий архів», послугами якого ледь не щодня користуються десятки громадян із майже трьох десятків селищ та сіл, розташованих довкола Романова. Важко навіть уявити, наскільки більше проблем з'явилося б у сотень жителів, які щороку звертаються за довідками, консультаціями та іншими інформаційними послугами до «Трудового архіву» у Романові, якщо б хтось і раптом з якогось дива перемістив архівну установу до Житомира. Ось така колізія, яка вигулькнула під час сесії Романівської селищної ради, засвідчує важливість кожного депутата бути уважним і ретельно стежити за життям громади, за реальними потребами виборців і, звісно ж, за тим, чим реально живе громада, які у неї проблеми і яким чином їх варто вирішувати. Депутат, якого обирають люди і якому вони ж довіряють дуже важливі питання свого життя, має бути у цьому стосунку на висоті. Щонайперший обов'язок депутата – вчасне відвідування сесій селищної ради і постійна участь у роботі депутатських комісій. Якщо цього немає, депутат просто не може (бо не здатний) захищати інтереси своїх виборців. Ну а виборці повинні про це знати.

Не буде обстрілів — буде світло.

Чи повернуться графіки відключень восени та взимку?

Початок вересня в Україні пройшов майже без відключень світла. Цьому сприяла тепла погода, запуск після ремонту кількох блоків атомних електростанцій та оперативна робота українських енергетиків.

Утім, у медіа періодично з'являються невтішні прогнози щодо ситуації зі світлом восени та взимку — мовляв, коли прийде похолодання, відключень електроенергії не уникнути. Центр громадського моніторингу та контролю дослідив, наскільки реальні ці ризики.

Росія змінила тактику: касетні боєприпаси та безліч дрібних пошкоджень

У березні цього року росіяни поновили обстріли української енергосистеми. Проте, якщо протягом 2022-2023 років їхніми цілями були розподільчі потужності, то тепер вони обстрілюють передусім об'єкти теплової генерації та гідроелектростанції. Трансформували і тактику ударів, що дозволило їм завдати більше пошкоджень та ускладнювати роботу з відновлення об'єктів. «Під час атаки 26 серпня росіяни вперше активно використовували ракети з касетними боєприпасами. Це призвело до дуже великої кількості дрібних пошко-

джень. Крім того, після їх влучання територія навколо потребує розмінування, що теж сповільнює ремонтні роботи», — пояснює експерт з питань енергетики «Українського інституту майбутнього» Адріан Прокіп.

Наслідки російського обстрілу 26 серпня вдалося усунути приблизно за тиждень. І вже з початку вересня «Укренерго» не застосовує ані аварійних, ані планових графіків відключень світла. Втім, як заявив прем'єр-міністр Денис Шмигаль, таке затишшя — лише тимчасове, адже Україна вже має дані розвідки, що ворог готує наступні ракетні та дроніві удари по нашій

енергосистемі. «Ми розуміємо, що ворог не буде давати нам такої "розкоші" — просто жити спокійно, їхня терористична й геноцидна політика буде продовжуватись», — зазначив прем'єр.

Водночас Денис Шмигаль припускає, що якщо ситуація в енергосистемі не зміниться, то зима може минути без відключень. Погоджується з такими прогнозами і директор «Центру досліджень енергетики» Олександр Харченко. За його словами, Україна має шанси обійтися без відключень світла принаймні у вересні та жовтні. «Якщо не буде додаткових атак,

якщо не буде додаткових пошкоджень, то за умови, що ремонти "Енергоатому" будуть завершені вчасно, ядерні енергоблоки працюватимуть, то ми маємо шанси у вересні пожити без обмежень та й у жовтні», — зазначає фахівець.

Прогнози невтішні

З початком опалювального сезону ситуація зі світлом може погіршитися. Експерти припускають, що після початку опалювального сезону до графіків відключення електроенергії доведеться повернутися. «Після зниження температури до -5 і нижче повернуться виключення в обсязі трьох-чотирьох черг, тобто до 12 годин на добу. На жаль, немає підстав казати, що ситуація може покращитися, адже прогнозується суттєва нестача електроенергії до чотирьох-п'яти гігават», — повідомив експерт з енергетичних питань Геннадій Рябцев. За такого сценарію, найбільше постраждають мешканці великих міст, і, зокрема, Києва. Як зазначає секретар Київської міської ради Володимир Бондаренко, не виключений варіант, коли мешканці столиці матимуть взимку електрику лише кілька годин на добу. «Ми готуємося до різних сценаріїв, у тому числі до найгіршого, про який нас попереджає ДТЕК: це можливість того, що світло буде загалом чотири години на добу», — сказав він. Окрім Києва, найважча ситуація очікується в Одесі, Харкові та загалом на лівобережній частині України.

Джерело: Центр громадського моніторингу та контролю

Шурванці та завиванці не втрачають популярності навіть на фоні «Білого борщу»

Наталка Рисіч

Військовий час, воєнний стан, прильоти, тривоги

Відповідний настрій, песимізм, сум, печаль стали беззмінними супутниками більшості українців. Що поробиш, війна триває, ворог не облишив спроб і намагання знищити Україну як державу, а українців – як вільних, самобутніх, працьовитих і добрих людей. Але ми не падаємо духом! Ми не схилили голови, не стали на коліна, а єднаємось і даємо нелюдам гідну відсіч. За найменшої можливості гуртуємось, підтримуємо один одного і по-братерськи вселяємо ближньому такий важливий і потрібний оптимізм.

Фестиваль «Білий борщ і не тільки», який організований і проводиться у Гришківській громаді Бердичівського району, став яскравим виразом сплеску нині потрібного і такого бажаного оптимізму, завзяття і впевненості у тому, що ми здолаємо загарбницьку навалу і витуримо ворога у його москальські нетрі. Фестиваль одноденний і проходив він цього року 21 вересня у селі Гальчин

Фото: Суспільне Житомир

на території музею-садиби шляхтича Михайла Чайковського, який жив у цих краях два століття тому.

Проведення заходу «Білий борщ і не тільки...» вже входить в традицію, оскільки нинішній фестивальний день у Гальчині проводиться вже втретє. Варто відзначити, що у гості на запрошення Гришківської громади до Гальчина прибули представники шести громад Житомирщини. Гостей безумовно могло б бути і більше, але час нині такий що... Проте кожен, хто прибув на фестиваль «Білий борщ і не тільки...», виявився бажаним і дорогим гостем у поважних господарів. Приємно визнавати, що у числі гостей делегацій, які прибули 21 вересня до Гальчина, були і представники Романівської селищної ради.

Чесць і гарний імідж романівських майстринь і господинь із визначними кулінарними та гастрономічними здібностями на фестивалі у Гальчині створили жителі села Врублівки, які презентували на весь фестивальний загал свої шурванці та завиванці, коржики-мартижаники та інші кулінарні витвори, які зовсім не поступалися за популярністю головній фестивальній страві – білому борщу.

Людмила Подубелова та Наталка Котвіцька-Хомик виявилися не лише чарівними кулінарками, але й неперевершеними майстринями-акторками, які швидко заволоділи увагою та популярністю усієї фестивальної спільноти. І сьогодні, коли у Гришківцях проходить процес оцінки та аналізу щойно проведеного фестивалю «Білий борщ і не тільки...», господарі із великою вдячністю і щирими словами подяки згадують дует господинь із Врублівки. А це, що не говорять, а визнання!

Чи то дата така, чи слави було мало? (А ми взяли та й забули...)

Віктор Першко

Хтось, прочитавши ці слова і ці речення, однозначно скаже, що тема не має жодної актуальності.

Що ті події, які свого часу позначалися терміном «партизанський рух», мали ознаки суттєвих фальсифікацій. Дехто навіть каже про те, що й начебто не було ніякого партизанського руху. Хоча тут же все гучніше й гучніше лунають твердження, що у ту саму пору, коли «не було партизанського руху», був рух повстанський. Тобто існувала боротьба УПА (Української повстанської армії), а все інше – то вигадки колишньої влади.

Отже, йдеться про день 22 вересня, який і досі позначений у календарі визначних державних дат як День партизанської слави.

Так в Україні повелося від того часу, як у жовтні 2001 року ця дата була визначена Указом Президента України. Підкреслимо – з того часу минуло 23 роки і Україна була полем двох революцій, а Указу про скасування (відміну Дня партизанської слави) ніхто не видавав. Власне кажучи, на сам партизанський рух, як і на всю історію України у часи Другої світової війни, вже давно в Україні належної уваги не звертають. Мовляв, то була «не наша війна» і згадувати, відзначати чи, тим паче, вшановувати когось із персонажів, діячів чи людей, причетних до тих часів, сьогодні не варто, а то ще й шкідливо. Ні, про це

не кажуть відверто і публічно не промовляють, але уваги до історії України у часи Другої світової війни вже багато років все меншає і меншає.

Між тим, календар знаменних і пам'ятних дат на 2024-й рік чітко вказує, що 22 вересня – день партизанської слави. А тому, згідно логіки здорового глузду, а тим паче – з огляду на державну політику збереження історичної пам'яті, день партизанської слави варто було б хоча б якимось чином відзначити, згадати і таким чином відреагувати на зависле у повітрі запитання: «А в чому річ? Хто засумнівався у тому, що партизанський рух, рух підпільників, повстанський рух

під егідою ОУН УПА – все це цілком реальні явища, які важко ігнорувати, а тим паче – просто забувати?». Хоча при цьому варто розуміти і хоча б уявляти рівень псевдостатистики щодо розмаху і розмірів партизанського руху на окупованих нацистами територіях України. Можливо, партизани пустили під укіс не кілька тисяч ешелонів, підірвали не сотні мостів через річки, а всього лише десятки? Можливо, знищені радянськими партизанами біля сотні гарнізонів нацистів у містах та селищах України – то також перебільшення і післявоєнні легенди? Але факти знищення таких гарнізонів у роки нацистської окупації все ж таки

були. І то – непоодинокі. Тому й День партизанської слави чи подібне свято, але під іншою назвою, в Україні мусить бути. І пам'ятати люди повинні, що підпільники та партизани у 1941-1944 роках намагалися виконувати поставлені перед ними завдання із розвідки, із вчинення диверсій та поширення інформації про стан справ на фронтах війни. Звісно ж, радянсько-комуністична влада глибоко прорахувалася із сподіваннями щодо розмахів партизанського руху на окупованій нацистами території. Партизанів було куди менше, і втрат ворогові вони завдавали незначних. Принаймні, точно значно менших, ніж про це писали деякі командири партизанських з'єднань у своїх післявоєнних мемуарах. Проте, знову ж таки, це не означає, що партизанів, підпільників в Україні не було чи вони були несправжніми. Ні, нинішній День партизанської слави якраз і мав би бути часом і порою інтенсифікації «політики пам'яті» щодо Руху опору нацистам, який в Україні все ж таки був. У вигляді діяльності радянського підпілля, загонів партизан, диверсійних груп тощо. Якщо хтось і справді не визнає Дня партизанської слави, то має бути послідовно принциповим і чесним: слід звертатися до Верховної Ради, до Президента України, аби найвища в Україні влада переглянула нині існуючий календар знаменних і пам'ятних дат. Але при цьому мають бути висловленими певні аргументи. І бажано – документально-фактичного характеру.

А поки що ми маємо згадувати, розуміти, досліджувати і збагачувати пам'ять про минуле, яке у нас було не дуже зручним, а бувало й взагалі ганебно-підлим. Але ж воно було, і його наслідки, висновки та уроки ми маємо пам'ятати.

«Для мене він живий, і я його чекаю...»

Альона Лободзінська

Це сповідь Аліни Володимирівни, матері Андрія Кордаса, жителя села Вільха, солдата ЗСУ, який загинув 1 жовтня 2022 року. Разом з невісткою Вікою вона розповідає про Андрія, якого знали з різних сторін.

Мама Андрія постійно плакала, розповідаючи, як після загибелі син приходив їй у снах, спочатку – сумний, а потім – веселий. Йому було лише 28 років, і 30 жовтня він мав би святкувати 29-річчя.

– Відразу після загибелі він мені снився сумний, – почала розмову мама, – для мене він не загинув, я його чекаю і щоранку з ним розмовляю, благаючи і далі мені сниться. І він сниться... але вже веселий, такий, як був живий.

– Аліно Володимирівно, яка ви мама?

– Я довіряю своїм дітям. Я довіряла синові, розуміючи, що рано чи пізно мені прийде час його відпустити. Він був старшим люблячим братом для сестер. Я вчила своїх дітей порядності і чесності.

– А що для вас чесність?

– Бути вірним собі, друзям і близьким.

– Ви – мама двох доньок, як ви їх виховували? Пантрували кожен їх крок чи теж довіряли, як Андрієві?

– Ну принаймні не казала не ходити з хлопцями (сміється). Я не тисну на їх вибір. Вони із числа тих дітей, які ставлять батьків перед фактом, як вирішили, так і буде. Наприклад, Андрій, коли закохався у Віку, то зупинити його було марно.

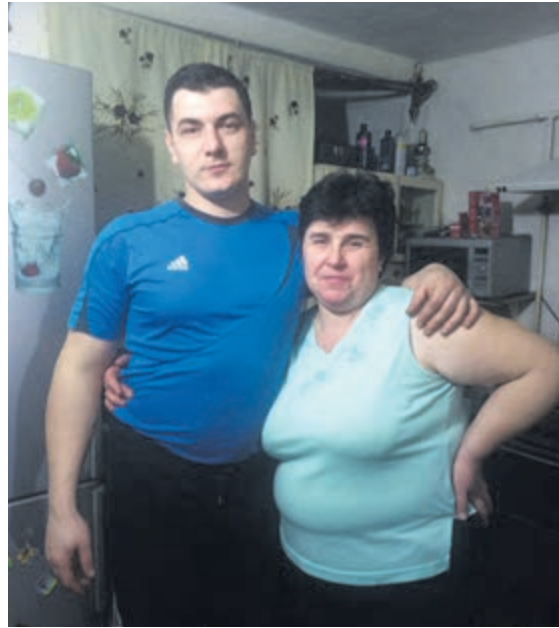
Дочекався, поки вона закінчить школу, і одружилися. Я завжди вчила дітей відповідати за власні вчинки і слова. Віка, дружина Андрія, родом із Закарпаття, а до нас, у Вільху, щоліта приїздила до бабусі на канікули. І от якось син мені сказав, що хоче поїхати у Закарпаття, в місто Хуст, він тоді навчався в училищі, а Віці було лише 15 років. Я не сприйняла серйозно його бажання, але даремно, бо Андрій скаже, як зав'яже, і він поїхав.

– Віко, він приїхав до вас в Хуст і що?

– Ми зустріли Новий рік, і він повернувся додому. Згодом я приїхала в село і ми зрозуміли, що будемо разом назавжди. Я закінчила школу, і ми одружилися, далі народилась донечка Аліночка, а потім – син Сашко. Ми були щасливою сім'єю.

– Як діти сприйняли загибель тата?

– Важко, особливо дочка, адже вона татова доця, а Сашкові на той час було лише 2 роки, і він не усвідомив цю втрату. Зраз, коли їдемо на кладовище,

він бере з собою машинки, щоб гратись з татком. А ще просто ставить фото Андрія і грається з ним в різні ігри (плаче).

Поки Віка розповідала свою сімейну історію, а Аліна Володимирівна її постійно доповнювала, я відчувала їхню спільну, одну на всіх любов.

– Я тепер маю три доньки, – каже Аліна Володимирівна, – і як би надалі не склалося особисте життя Віки, менше її не любитиму.

– Аліно Володимирівно, а який Андрій був дитиною?

– Андрій жив із вітчимом і називав його батьком. Малим був активним, спортсменом, виваженим і справедливим. Ще змалечку любив все розбирати і складати назад, був дуже допитливим.

– Віко, яким Андрій був чоловіком?

– Кажуть, що жінка щаслива, коли стоїть за чоловіком. Я була за ним. Андрій вирішував всі побутові питання, підтримував мене навіть під час війни, закликав бути сильною. Завдяки йому я навчилася керувати.

– Як Андрій повідомив вас про намір піти на війну?

– Коли почалась війна, Андрій відправив нас з дітьми в Чехію і по телефону сказав, що він поїде на військове навчання, а згодом служитиме в ТРО міста Хуст. Я й заспокоїлась, подумавши, що

в Закарпатті спокійно, вдома він все одно не всидить. Але де там! Через короткий час Андрій повідомив, що перебуває в Запорізькій області. Він пішов добровольцем в рембатальйон.

Я була в шоці. На навчання він так і не поїхав, їх відразу кинули на війну, захищати Херсонщину.

Через 5 місяців ми з дітьми повернулись в Україну, до села Вільха. Андрій звичайно цього не схвалював, і дуже за нас хвилювався проте тут, у Вільсі, ми вдома, ми в безпеці.

– Про що мріяв Андрій?

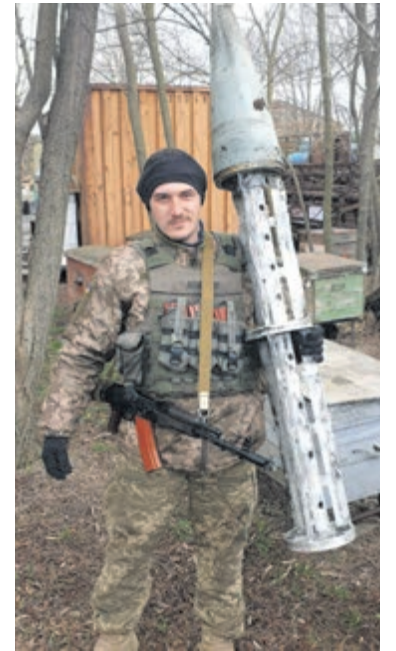
– Про щастя своєї сім'ї, адже ми 10 років прожили щасливі і в радості. Я щаслива дружина, мама, донька і невістка.

– Аліно Володимирівно, а як ви дізнались, що син іде на війну?

– Пам'ятаю, Андрій написав мені повідомлення, що коли Віка з дітьми перетне кордон, я піду на війну. Сказав, щоб я не хвилювалась, бо він іде в рембатальйон, лагодити бойову техніку. Але згодом Андрій перевівся в штурмовики, бо не міг терпіти несправедливості, яка діялась в їхній бригаді. На жаль, у війську теж є корупція.

– Аліно Володимирівно, як сприйняли втрату брата ваші доньки?

– Важко. Ця рана не загоюється. Ми постійно говоримо про

І з тих пір я займаюсь волонтерством, я возила на Херсонщину військовим амуніцією, цивільним – продукти харчування, одяг, іншу провізію – все, що могли дістати. Спочатку був Херсон, потім – Сумський напрямок, останній раз була в Донецьку. Коли Андрій служив, я чула від нього, що все добре, ніхто не стріляє, в них все є і вони на повному забезпеченні. Він беріг мене і мої нерви, а я вірила, поки не побачила всю реальність на власні очі.

– Тож як ви дізнались про смерть Андрія?

– 29 вересня 2022 року ми з Андрієм говорили про востаннє, – каже Віка, – він сказав, що їх відправляють на навчання. Тоді йшов дощ, була негода і наша розмова обірвалась. Андрій надіслав мені повідомлення, що все добре. А вже 1 жовтня мені надійшло повідомлення від його друга із рембатальйону (бо Андрій вже служив у штурмовій бригаді) з текстом: «Ваш чоловік був мужнім воїном, ми помстимося». Я не повірила, але марно. Через три дні нам офіційно підтвердили, що Андрій загинув. Привезти Андрія не було кому, і нам сказали чекати, але ми чекати не стали і з Андрієвим вітчимом поїхали самі забирати Андрія.

– Ви вірите в перемогу України?

– Так, але для кожного вона буде різна. Для тих, хто втратив, – зі сльозами на очах, для тих, хто не відчув – інша. Мій чоловік – Герой, він намагався стримати цю навалу, він захищав нас до останнього свого подиху, і ми повік пишатимемося ним.

Післямова: ми ще довго спілкувались, а мама, Аліна Володимирівна, продовжувала плакати... і не хотілось зовсім її заспокоїти. Мені здавалось, що мати має виплакати своє горе. Нехай плаче, можливо, так буде легше чекати, адже вона вірить, що син повернеться, бо коли йшов на війну, сказав: «Мамо, де б я не був, чи близько, чи далеко, вір: я хоч пішки, але повернусь до тебе». Хіба після таких слів можна не чекати?

1 жовтня 2024 року виповнюється друга річниця з дня смерті Андрія Кордаса, солдата ЗСУ, нагородженого орденом «За мужність» III ступеня (посмертно) та Хрестом Героя (посмертно). Доньку Андрія та Віки, Ангеліну Кордас, нагороджено грамотою Головнокомандувача Збройних сил України, Валерієм Залужним, за волонтерство. Просимо всіх згадати Андрія Кордаса в молитві до Бога про спокій його душі в царстві небесному.

Чемпіонство – поряд, а до середняків серед аматорів ще треба підтягнутися

Віктор Єрофеев

Після нульової нічиєї із коростенським клубом «МАЛ» на домашньому стадіоні лідер чемпіонату Житомирської області з футболу романівський ФК «VIVAD» відклав питання про здобуття ще одного, вже чергового чемпіонського титулу обласного рівня до наступного туру.

Зрештою має статися неабияке диво, аби найголовніший суперник романівської команди, той же «МАЛ», зміг би завадити «VIVAD» стати чемпіоном Житомирщини у 2024-му році. У заключному матчі «VIVAD» прийматиме ФК «Бердичів» звісно ж і однозначно прагнутиме завершити переможний сезон у чемпіонаті області перемогою. Таким чином, 28 вересня може і повинно стати днем триумфу романівської команди. Тим паче, що ФК «VIVAD» у поточному

році вже має перемогу у розіграші Кубка Житомирщини з футболу «Пам'яті Героїв Небесної Сотні». У випадку виграву чемпіонства романівський клуб вперше у своїй історії здобуде так званий «дубль» – надзвичайно переконливий показник турнірної і спортивної стабільності у нинішньому сезоні. Втім, на цьому тему очікуваного чемпіонства потрібно припинити, оскільки золоті медалі ще треба здобути, а, окрім участі у чемпіонаті Житомирської об-

ласті, «VIVAD» вже другий сезон поспіль бере участь у першості України серед аматорських команд.

Слід зауважити, що у чемпіонаті України серед аматорів романівський клуб грає відверто слабо. Якщо гра команди в усіх її лініях начебто й не заслуговує на велику кількість критичних зауважень, то підсумкові результати більшості ігор за участі ФК «VIVAD» викликають лише сум і прикрість. Знову ж таки, 22 ве-

ресня 2024 року, коли романівчани поїхали до Миколаєва (Львівська область), то бажаним і оптимістичним результатом цієї гри могла б стати нічия. До перемог ФК «VIVAD» на полях (стадіонах) суперників ми вже й відвикли, але нічия у гостьовій грі зараз могла б стати таким собі маленьким подивом у виконанні «вівадівців». Але поки що – не виходить!

Після завершення чемпіонату Житомирщини, який фінішує 28 вересня, ФК «VIVAD» про-

веде у жовтні та листопаді 2024 року ще чотири гри у першому колі аматорської першості України. Дві гри наша команда гратиме у себе в Романові, а дві – у гостях. Про максимальні показники в очікуваних матчах першого кола за участі «VIVAD» можна лише мріяти, але реальним підсумком, на який поки що сподіваються вболівальники романівського клубу, – це дві домашні перемоги і дві гостьові (виїзні) нічиї. Лише за такого сценарію «VIVAD» може розраховувати на повернення в середину турнірної таблиці і вже звідти пробувати упродовж другого кола чемпіонату прориватися наверх, до завітної четвірки лідерів, яка весною 2025 року вирішуватиме долю чемпіонських медалей аматорської першості України. Звісно, сьогодні, у складні і справді непередбачувані часи, загадувати чи прогнозувати на пів року вперед дуже важко, але очікувані перспективи треба все ж таки оприлюднювати. Адже, хто б і що не казав, але футболісти грають не для себе, а для вболівальників, для тих, хто щосуботи чи щонеділі ходить на стадіон або шукає футбольних новин за участі гравців ФК «VIVAD» із усіх інформаційних усяд.

У романівчан – бронзова медаль і 70 очок у обласну скарбничку

Віктор Єрофеев

Минулої суботи та неділі (21 і 22 вересня) у місті Івано-Франківську проходив командний чемпіонат України з легкої атлетики серед юнаків та дівчат 2009/2010 років народження.

Команда Житомирської області вважалась фаворитом всеукраїнської першості, оскільки у її складі знаходилося чимало спортсменів, які були учасниками змагань всеукраїнського масштабу і вже сьогодні мають результати міжнародного рівня. Як завжди, до складу збірної команди Житомирської області із легкої атлетики входять представники Романівської громади. Так, це вихованці усім відомого тренера-педагога **Анатолія Сушицького**, який системно і планомірно працює із талановитою учнівською молоддю Романівщини, плекаючи все нових і нових зірочок, які згодом перетворюються на майстрів зі спортивної ходи. Ось і тепер, коли **Вікторія Бондарева** і **Роман Цьомик** вступають до когорти майстрів дорослого спорту, **Анатолій Цезарович** сміливо і завзято взявся за підготовку наступного покоління легкоатлетичних талантів.

На чемпіонаті у Івано-Франківську найяскравіше зі спортсменів Романівщини засяяла **Іванна Никодюк**, яка посіла на дистанції у 3 000 метрів зі спортивної ходи високе третє місце. Слід зауважити, що на Іванну вже зараз звернули увагу керівники та тренери Федерації легкої атлетики Укра-

їни, бо в Івано-Франківську вона трималася на дистанції у три кілометри цілковитим і одноосібним лідером. І лише на фініші прискоренням, з якими на перше та друге підсумкове місце вирвалися спортсменки із Волинської та Хмельницької областей. Однак третє, так зване призове місце на чемпіонаті України – це успіх. Трохи далі, вже за межами трійки призерів, опинилася ще одна романівчанка, яка також швидко прогресує як майстриня зі спортивної ходи. Це **Анна Рудик**. Вона посіла 5-е місце, але продемонструвала досить високий технічний результат. Ще дві учасниці із Романова (**Ірина Антонюк** і **Юлія Дейсан**) посіли відповідно 14-е та 19-е місця. **Юлія Дейсан** виявилася наймолодшою серед спортсменів-скороходів, які змагалися у Івано-Франківську, так що найцінніше, що вона здобула, це досвід, який за рік – два конвертується у перемоги, медалі і спортивні звання.

У підсумку слід зауважити, що збірна команда Житомирської області, про яку ми говорили як про очевидного фаворита чемпіонату, насправді посіла перше загальнокомандне місце.

І якраз ті 70 очок романівських спортсменок, які увійшли до загальної скарбнички команди Житомирської області, важливі дуже багато. Ну а Романівщина знову і вкотре підтвердила, що авторитет і навіть слава вихованців **А. Ц. Сушицького** нікуди не пезають. Вони, як і колись, поповнюються новими талантами, новими іменами, які безумовно стануть новими зірками королів спорту. І то – вже невдовзі!

Коллективний імунітет – щит від хвороб, який ми маємо тримати разом

За останні 50 років вакцинація населення врятувала сумарно понад 9 мільярдів років життя.

У 2024 році дитина віком до десяти років має на 40% більше шансів дожити до наступного дня народження, аніж дитина, народжена 50 років тому. Загалом, за даними ВООЗ, вакцинація щорічно рятує близько 2–3 мільйонів життів від різних хвороб.

Вакцинація в Україні

Стрімке зростання захворюваності на кашлюк може свідчити про накопичення когорти нещепленого населення. Лише за липень 2024 року в Україні зареєстровано 739 випадків проти всього 45 випадків за такий же період торік — це в 16,4 раза більше. На правець, починаючи з 2022 року, захворіло 22 людини, з них вісім — за сім місяців цього року. Щодо дифтерії: за 2022 рік було зареєстровано 2 випадки захворювання, і по одному у 2023 році та за сім місяців 2024 року. Востаннє епідемія дифтерії в Україні була в період з 1991 по 1998 роки. Тоді захворіли близько 20 тисяч людей. Майже 700 осіб померли.

Єдиним ефективним і безпечним методом профілактики інфекційних хвороб, які керуються засобами імунітопрофілактики, є вакцинація. Коли рівень охоплення щепленнями серед населення країни досягає 95% або більше, формується колективний імунітет, що запобігає поширенню інфекційних хвороб.

Що таке колективний імунітет

Коллективний (або популяційний) імунітет — це явище несприйнятливості окремої спільноти до певної інфекційної хвороби. Це своєрідний «щит», який захищає не тільки тих, хто отримав щеплення, а й тих, хто не може бути вакцинований через наявність медичних протипоказань. Таким чином, колективний імунітет до-

КОЛЕКТИВНИЙ ІМУНІТЕТ – ЩИТ ВІД ХВОРОБ, ЯКИЙ МИ МАЄМО ТРИМАТИ РАЗОМ

зволяє забезпечити захист всього населення, включаючи його найбільш вразливі верстви.

Найяскравішим прикладом дії колективного імунітету є викорінення натуральної віспи. За 1940–1960 роки, до початку глобальної кампанії з ліквідації віспи, ВООЗ оцінила, що ця інфекційна вірусна хвороба забирає близько двох мільйонів людей щороку по всьому світу. Останній природний випадок віспи був діагностований у жовтні 1977-го. У 1980 році Всесвітня організація охорони здоров'я засвідчила глобальне викорінення хвороби. Завдяки вакцинації

була досягнута практично 100-відсоткова колективна імунізація, що сформувало колективний імунітет і зробило неможливим подальше розповсюдження вірусу.

Для досягнення колективного імунітету щеплення потрібно проводити згідно з Національним календарем профілактичних щеплень.

Від чого не захищає колективний імунітет

Коллективний імунітет рятує не від усіх хвороб. Тому відмовитися від вакцинації та «сховатися за спинами» інших

не вдасться. Найпоказовішою є ситуація з правцем. Оскільки правець не передається від людини до людини, а спричиняється бактерією *Clostridium tetani*, яка живе в ґрунті та забруднених поверхнях (наприклад, іржавих цвяхах), то інфікування відбувається через потрапляння бактерій у рани з брудом. Тому вакцинація проти правця залишається єдиним способом захисту. Без щеплення зростає ризик тяжкого перебігу захворювання, яке може призвести до смерті, оскільки правець вражає нервову систему.

Вакцинуватися — просто

Діти стають частиною колективного імунітету з першого дня життя, під час вакцинації від гепатиту В. А захист дитини від правця, кашлюку та дифтерії передбачає кілька етапів щеплення у віці 2, 4, 6 місяців із ревакцинацією у 18 місяців, та подальшими щепленнями проти дифтерії та правця у 6, 16 і 26 років, а далі — кожні 10 років. Повний перелік із десяти хвороб, від яких безплатно проводиться імунізація в Україні, та терміни введення кожної дози вакцини визначені в Календарі профілактичних щеплень.

Якщо дитина не отримала необхідного щеплення відповідно до віку, вказаного в Календарі, то потрібно надолужити пропущені щеплення якнайшвидше, звернувшись до сімейного лікаря, педіатра чи найближчого закладу охорони здоров'я.

Не зайвим буде нагадати, що в Україні триває кампанія з додаткової імунізації проти кашлюку, дифтерії та правця для тих, хто пропустив планові щеплення у попередні роки. Вакцинація за Національним календарем профілактичних щеплень є безоплатною.

Якщо не пам'ятаєте, чи були вакциновані, сімейний лікар допоможе скласти індивідуальний графік вакцинації з урахуванням мінімальних інтервалів.

Джерело: Центр громадського здоров'я

Гарячка Західного Нілу та інша «екзотика»: які хвороби підстерігають українців

Її виявили ще у 30-х роках минулого століття в Африці, тепер вона шириться світом, а цьогоріч розгулялась в Україні — усе це про гарячку Західного Нілу.

Ця болячка передається через укуси комарів. Скільки наших громадян уже підхопили недугу? Та які ще екзотичні хвороби можуть підстерігати українців — з'ясував Центр громадського моніторингу та контролю.

КІЛЬКІСТЬ ЗРОСТАЄ

Від початку року в Україні зареєстрували 69 випадків гарячки Західного Нілу, з них 41 — у серпні. Про це на початку вересня повідомив заступник міністра охорони здоров'я, головний державний санітарний лікар Ігор Кузін у ефірі телемарафону. Найбільше хворих — у Полтавській, Черкаській, Київській областях та у столиці. Кількість хворих значно зросла порівняно з минулими роками: за весь 2023-й рік в Україні виявили 14 випадків цієї недуги, у 2022 — 11, у 2021 — всього 6.

Наприкінці серпня цього року в Департаменті охорони здоров'я КМДА заявили, що трьох пацієнтів лікарям не вдалося врятувати через важке ускладнення гарячки — менингоенцефаліт.

ОБЕРЕЖНО, ПЕРЕЛІТНІ ПТАХИ!

Найчастіше гарячка Західного Нілу вражає влітку та восени. Якщо узагальнити механізм передачі, то комарі кусають інфікованих перелітних птахів (резервуар вірусу), а потім можуть передати вірус людині. Інколи резервуаром вірусу можуть бути також гризуни чи кажани. У Центрі громадського здоров'я України зазначають, що від людини до людини недуга не передається.

У більшості інфікованих захворювання протікає безсимптомно, але у 20% можуть з'явитися грипоподібні симптоми. Основна кількість виявлених випадків захворювання проявляються у вигляді менінгіту та енцефаліту. Летальність недуги складає 2–14%. Вакцини не існує. Експерти рекомендують убезпечувати себе від укусів комарів: носити захисний одяг, ставити сітки на вікнах, використовувати засоби, які відлякують комах.

Зміна клімату також може впливати на поширення гарячки. «Зараз через потепління бачимо, що змінюється циркуляція комарів, які переносять це інфекційне захворювання. І ця циркуляція відбувається більш активно... Тобто такі захворювання, як-от: лихоманка Західного Нілу, гарячка Денге, ті захворювання, які зустрічались раніше на території Криму і дуже рідко на території Одеської або Херсонської областей, можуть переходити тепер і на центральну частину України», — зазначив Ігор Кузін в інтерв'ю для «УП. Життя».

Загалом експерти сходяться на думці, що епідемії болячки не буде, адже з похолоданням активність комарів піде на спад.

«ЗАВЕЗЕНА» ЕКЗОТИКА

Ще до повномасштабної війни експерти називали найпоширенішими «завезеними»

хворобами в Україні малярію, лейшманіоз, гарячки (Чікунгунья, Денге, Західного Нілу), холеру. Торік у нас зареєстрували 10 «завезених» випадків малярії, із них один був летальним. На Кіровоградщині помер іноземець, який відвідував Республіку Уганда (країна на сході Африки).

ГАРЯЧКА ДЕНГЕ І ... РОСІЙСЬКА ПРОПАГАНДА

Наприкінці липня Міністерство охорони здоров'я зазначило, що у мережі поширюють неправду про розповсюдження гарячки Денге (гострої інфекційної недуги) в Україні. І жодної епідемії цієї хвороби в Україні зараз немає. «Фактчекери VoxCheck спростували фейк, який поширює російська пропаганда у телеграм-каналах. Як виявилось, вони перекурили слова української лікарки-інфекціоністки, яка в особистому блозі розказала про симптоми гарячки Денге», — заявили у МОЗ.

Там додали, що міністерство не повідомляло про загрозу поширення гарячки Денге в Україні. У нас можуть фіксувати поодинокі «завезені» випадки — це не є свідченням масового поширення вірусу чи епідеміологічної загрози.

Джерело: Центр громадського моніторингу та контролю

Гороскоп на тиждень 25 вересня - 1 жовтня

ОВЕН
Ваша харизма розквітає, оточення звертає на вас увагу, а це можна використовувати для просування своїх проєктів.

ТЕЛЕЦЬ
Енергія, як і раніше, буде вас переповнювати, і вас може кидати з боку в бік через бажання кипучої діяльності. Ваша дотепність буде на висоті.

БЛИЗНЯТА
Розташування зірок таке, що спокійне життя настане нескоро, знайомі та колеги постійно нагадуватимуть про себе. Будьте готові до перешкод.

РАК
Тиждень багатий на події – складні та перетворювальні. Весь цей період ви будете готові на багато вчинків, щоб набути високого суспільного статусу.

ЛЕВ
У будь-якій галузі життя вас буде супроводжувати везіння, і все буде вдаватися напролюд легко і швидко. Тож користуйтеся цією енергією.

ДІВА
Жодна романтика протягом тижня, хоч як це не сумно, до добра не доведе. Краще використати енергію в професійній сфері.

ТЕРЕЗИ
Гарний час для запису на курси підвищення кваліфікації. Або вирушити у поїздку, відрядження, яке давно планували.

СКОРПІОН
Зірки не вігатимуть жодної ініціативи, а надто активні можуть навпаки нарватися на серйозні неприємності.

СТРІЛЕЦЬ
Вам буде властива легкість на підйом та винахідливість. А для успіху потрібно намагатися бути перед очима і заводити знайомства.

КОЗОРИГ
Напружене енергетичне гло тижня додає вам імпульсивності та бажання відстоювати свою точку зору до останнього.

ВОДОЛІЙ
Тиждень сприятливий для того, щоб переробити всі справи, що накопичилися за довгий час, до яких зазвичай руки не доходять.

РИБИ
Пристрасті кипітимуть. Тиждень підходить для важливих життєвих змін, оформлення документів за кордоном, далеких подорожей.

Джерело: TCH

Смачного!

Грушевий пиріг на кефірі

Інгредієнти: 3 яйця, 100 г цукру, 10 г ванільного цукру, 250 мл кефіру, 100 мл олії, 350 г борошна, 1 ч. л. розпушувача, олія для змащування форми, 2 груші.

• Збийте 3 яйця зі 100 г цукру та 10 г ванільного цукру. Додайте 250 мл теплого кефіру та 100 мл олії, перемішайте.

• Додайте 350 г борошна та 1 ч. л. розпушувача. Ретельно перемішайте, щоб у тісті не було грудочок.

• Вилийте тісто у круглу роз'ємну форму (діаметр 20 см), застелену пергаментом та змащену олією.

• Помийте та поріжте на часточки 2 груші. Викладіть фрукти у тісто.

• Випікайте пиріг протягом 1 години при 180 градусах. Нехай смакує!

Нижній картопляний гратен з яйцем та сиром

Інгредієнти: 800 г картоплі, сіль до смаку, 2 лаврових листки, 4 яйця, 75 г сиру, 75 мл сметани, 5 мл олії.

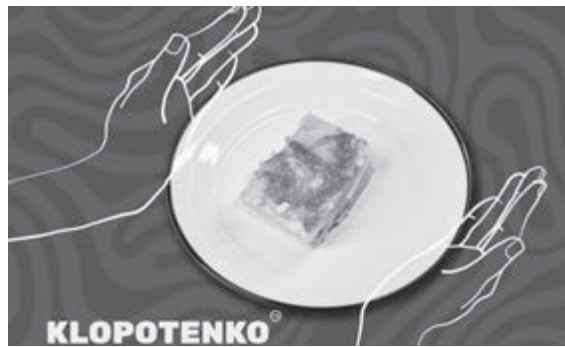
• Почистіть 800 г картоплі та наріжте її кружальцями завтовшки 0,2-0,3 см, залийте гарячою водою на 0,5-1 см вище, ніж поверхня картоплі, посоліть до смаку, додайте 2 лаврових листки та відваріть під кришкою до напівготовності протягом 10-15 хвилин.

• Злийте рідину та підсушіть картопляні слайси.

• Збийте 4 яйця, додавши 75 мл сметани.

• Викладіть картопляні слайси у керамічну форму для випікання розміром 20 на 20 см (можна взяти форму більшого розміру, тоді гратен буде менший по висоті), попередньо змащену 5 мл олії.

• Залейте картоплю яєчною масою, а зверху

посипте 75 г натертого на велику тертку сиру.

• Запікайте гратен протягом 30-40 хвилин при 180 градусах. Подавайте з зеленню за бажанням. Нехай смакує!

Джерело: klopotenko.com

Куточок ГОРОДНИКА

Агрономи поділилися секретами, як визначити склад і родючість ґрунту на дачі

Родючість ґрунту є ключовим фактором успішного землеробства. Від якості землі залежить врожайність, зростання та розвиток рослин. Визначення родючості ґрунту – важливий етап для будь-якого садівника чи фермера.

Існує кілька методів, що дозволяють оцінити потенціал землі для вирощування рослин.

ВІЗУАЛЬНА ОЦІНКА

Перший крок у визначенні родючості ґрунту – візуальний огляд. Родюча земля має темний колір, від темно-коричневого до чорного.

Це пов'язано з високим вмістом гумусу – органічної речовини, яка грає ключову роль у харчуванні рослин. Світлі, піщані або глинисті ґрунти, зазвичай, менш родючі.

Структура та текстура ґрунту також важливі. Родючий ґрунт повинен бути пухким, легко кришиться в руках, але при цьому зберігати форму при стисканні.

Якщо земля занадто щільна або, навпаки, розсипається як пісок, це може вказувати на проблеми з родючістю.

ПЕРЕВІРКА НА НАЯВНІСТЬ ЖИВИХ ОРГАНІЗМІВ

Родючий ґрунт – це ціла екосистема, повна життя. Наявність дощових черв'яків, комах та інших дрібних організмів – гарна ознака.

Дощові черв'яки особливо важливі, оскільки вони переробляють органічні речовини та покращують структуру ґрунту.

Простий тест: викопайте невелику ямку завглибшки близько 30 см і подивіться, чи є в ній живі організми.

ТЕСТ НА ЗДАТНІСТЬ УТРИМУВАТИ ВОЛОГУ

Родючий ґрунт повинен добре утримувати вологу, але при цьому не бути заболоченим. Простий тест: візьміть жменю землі та стисніть її в кулак.

Якщо при розтисканні долоні земля зберігає форму, але легко розсипається при дотику – це добрий знак.

Якщо земля залишається сухою і розсипчастою або, навпаки, занадто вологою та липкою, це може вказувати на проблеми зі здатністю утримувати вологу.

ПЕРЕВІРКА pH ГРУНТУ

pH ґрунту – важливий показник його родючості. Більшість рослин потребують нейтрального або легкого кислого ґрунту (pH 6.0-7.0).

Для точного визначення pH можна використовувати спеціальні тестери, які є в садових магазинах. Альтернативний метод – використання оцту та харчової соди. Якщо ґрунт шипить при додаванні оцту, він лужний. Якщо шипить при додаванні соди із водою – кислий.

ТЕСТ НА ВМІСТ ОРГАНІЧНИХ РЕЧОВИН

Високий вміст органічних речовин – ознака родючого ґрунту. Простий тест: помістіть жменю землі у прозору емність із водою, перемішайте та дайте відстоятися.

Органічні речовини плаватимуть на поверхні або утворять верхній шар осаду. Чим більший цей шар, тим більше органіки у ґрунті.

ОЦІНКА ЗРОСТАННЯ РОСЛИН

Спостереження за зростанням рослин – один із найнадійніших способів оцінки родючості ґрунту.

Здорові, сильні рослини з яскравим листям та рясним цвітінням вказують на гарну якість ґрунту. Якщо рослини хирляві, з блідим листям або погано ростуть, це може свідчити про проблеми з родючістю.

ЛАБОРАТОРНИЙ АНАЛІЗ

Для отримання найбільш точної та повної інформації про стан ґрунту рекомендується провести лабораторний аналіз.

Він дозволяє визначити вміст основних поживних речовин (азот, фосфор, калій), мікроелементів, pH та інші важливі характеристики. На основі результатів аналізу можна розробити оптимальну стратегію добрива та покращення ґрунту.

СЕЗОННІ ЗМІНИ

Важливо пам'ятати, що родючість ґрунту може змінюватися залежно від сезону та погодних умов.

Навесні, після танення снігу, ґрунт може бути більш вологим і багатим на поживні речовини. Влітку, особливо в спеку, верхній шар ґрунту може висихати і втрачати деякі свої властивості. Тому оцінку родючості краще проводити кілька разів протягом вегетаційного періоду.

Джерело: Ukr.Media

25 вересня середа	26 вересня четвер	27 вересня п'ятниця	28 вересня субота	29 вересня неділя	30 вересня понеділок	1 жовтня вівторок
+ 14° + 25°	+ 14° + 24°	+ 17° + 26°	+ 18° + 29°	+ 12° + 17°	+ 9° + 15°	+ 8° + 18°
741 ТИСК, ММ	740 ТИСК, ММ	736 ТИСК, ММ	739 ТИСК, ММ	743 ТИСК, ММ	744 ТИСК, ММ	738 ТИСК, ММ

26 ВЕРЕСНЯ 2024 РОКУ
СВІЙ 55 - РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ ВІДЗНАЧАЄ
ЖИТЕЛЬ СЕЛА КАМІНЬ,
ЗАВИДУВАЧ КАМІНСЬКОЇ ФІЛІЇ РОМАНІВСЬКОГО ЛІЦЕУ №2,
БУТКОВ СЕРГІЙ МИКОЛАЙОВИЧ!

ШАНОВНИЙ СЕРГІЮ МИКОЛАЙОВИЧУ,
 ПРИЙМІТЬ ВІТАННЯ З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ!
 І ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ БАЖАЄМО:

НОВИХ ІДЕЙ, ПОЧИНАНЬ, ВІДКРИТТІВ!
 ГАРНИХ, ЩАСЛИВИХ, УСПІШНИХ ПОДІЙ,
 ВРАЖЕНЬ ЦІКАВИХ, ПРЕКРАСНИХ МІСЦЕВОСТЕЙ,
 РАДІСНИХ, ДИВНИХ КАРТИН І МИТТЕВОСТЕЙ
 В ЖИТТІ ВСЕ СКЛАДАЄТЬСЯ ТАК, ЯК ХОТИЛОСЯ,
 В СЕРЦІ ЗАВЖДИ БУДЕ МУЖНІСТЬ, СМІЛИВІСТЬ!
 І ВІД ДУШІ, В ЦЕЙ ДЕНЬ МИ БАЖАЄМО
 ЩАСТЯ, УСПІХІВ, ВДАЧІ!

ВІТАЄМО!

Цікаві факти про дітей

• В Європі батьками стають приблизно в двадцять дев'ять років, натомість в Україні ними стають в середньому в двадцять років, а в Індії цей показник ще нижчий – 18 років.

• Сьогодні найбільш високий рівень народжуваності – в Нігерії, де жінка народжує в середньому до восьми дітей. Найнижчий рівень – в Сінгапурі – тут десять жінок народжують приблизно вісім дітей.

• У Кореї вік дитини починають рахувати не від народження, а від моменту її зачаття.

• Група крові дитини або відповідає групі одного з батьків, або є сумою їх груп. Тому трапляються випадки, коли у матері з другою групою крові та батька з першою народжується дитина, яка має третю групу крові.

• Плач новонародженої дитини, на відміну від будь-якого іншого звуку, викликає емоційний відгук у людському мозку.

• Немовлята мають в три рази більше смакових рецепторів, ніж дорослі.

• З народження очі дитини не змінюють свого розміру протягом всього життя, тобто, на відміну від інших органів, вони не ростуть разом з дитиною, а також новонароджені

діти не можуть розрізнити синій колір.

• Діти починають розуміти мову до того, як самі починають говорити.

• Новонароджені не можуть плакати у прямому значенні слова. Звісно вони можуть кричати, але майже до трьох тижнів у дітей фактично не можуть з'являтися сльози.

• Мозок дитини може використовувати до 50% від загального отриманого обсягу глюкози, це пояснює те, чому немовлята так багато сплять.

• Після народження скелет дитини утворюється з понад трьохсот кісток. У процесі росту та розвитку деякі кістки зростаються і тому вже в дорослому віці в нашому тілі близько 206 кісток.

• Від народження до привчання дитини користуватись туалетом батькам доводиться купляти близько 8000 підгузників.

• Здорова дитина в перший рік життя потроє свою вагу. Дівчатка у віці 18 місяців, а хлопчики у 24 місяці мають зріст, який в середньому відповідатиме половині їх зросту в дорослому віці.

• Здавна люди виготовляли різноманітні іграшки, археологи й досі при розкопках залишків стародавніх цивілізацій знаходять іграшки. В Індії

знайдено іграшки, які датуються приблизно третім тисячоліттям до н. е. Вже тоді діти бавились свистками у вигляді птахів та іграшковими мавпочками.

• Найбільш старовинна іграшка, знайдена на території України, датується п'ятим століттям до н. е. Це лялька з глини розміром понад шість сантиметрів. Унікальним є те, що руки та ноги цієї ляльки можуть рухатися. Також у Києві є Державний музей іграшки, до колекції якого входить більш як 15 000 експонатів.

• «Дванадцята ніч, або як собі хочете» (Twelfth Night, or What You Will) — єдина п'єса Шекспіра, яка не містить слова «дитина» або «діти».

• З 1838 і до 1960 року понад половиною всіх фотографій були світлини немовлят.

• Ваша дитина, ймовірно, не буде пам'ятати нічого, що з нею відбувалось до трьох років. Цьому явищу психологи навіть дали назву «інфантильна амнезія», або «амнезія дитинства». Згідно досліджень, діти можуть пам'ятати події, які з ними трапились навіть у віці одного року, але під час зростання вони переважно повністю втрачають спогади про свої наймолодші роки.

Джерело: factday.net

РЕКЛАМА

КУРСИ ВОДІВ
ВІД ТОВ «ТЕХНІЧНИЙ ЛІЦЕЙ»

Категорії, які можна відкрити
 А1, А, В1, В, С1, С, D1, D, BE, C1E, CE

Романівка	067-410-12-15
Романів	067-799-04-27
Миропіль	067-895-10-86
Любар	096-565-26-15
Чуднів	097-992-61-48
Житомир	067-900-02-54
	068-288-28-77
Хоросів	097-516-12-25
Коростень	067-391-89-29
Новоград-Вол.	097-554-28-16
Черняхів	097-253-60-24
Ружин	097-487-88-32
Бердичів	097-466-91-50
Андрушівка	067-410-22-60
Нова Борова	067-347-47-80
Попільня	067-948-49-66
Бердичів	097-466-91-50

ПРОДАЄТЬСЯ
ТОРФОБРИКЕТ

для опалення

Доставка по домовленості
380673645617

БУДМАТЕРІАЛИ

ДОШКА ПОЛА, БРУС
 ВАГОНКА, РЕЙКА МОНТАЖНА

ВСЕ
НАЙКРАЩЕ
У НАС

Тел.: (097) 74-55-459
 (096) 909-34-59

КОПАЄМО, ЧИСТИМО ТА
ПОГЛИБЛЮЄМО КРИНИЦІ

380678794357
 380679759461
 380663478257

Іван Васильович

В наявності круги колодязні та каналізаційні, дашки до них

КУПУЄМО ВРХ
 За кращими цінами

- СВИНІ, КНУРІ
- КОРОВИ, ТЕЛЯТА
- КОНІ, ЛОШАТА
- БИЧКИ
- ЛЕЖАКИ, ДОРІЗИ
- ТІЛЬНІ ТЕЛИЦІ
- ДІЙНІ КОРОВИ
- ПЕРЕХІДНІ ТЕЛЯТА

097-18-75-082
098-52-52-935 Михайло

ВТРАЧЕНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ КВИТОК, ВИДАНИЙ НА ІМ'Я ЧУРЕЙ ОЛЕКСАНДРА ОЛЕКСАНДРОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ КВИТОК, ВИДАНИЙ НА ІМ'Я ЛУКАШЕНКА ОЛЕГА ДМИТРОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ КВИТОК, СЕРІЯ АВ №822263 ВИДАНИЙ ЖРТЦТ ТА СП, ВІД 25.04.2022Р., НА ІМ'Я БУЧИНСЬКОГО ЮРІЯ ІВАНОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

ВТРАЧЕНЕ ПОСВІДЧЕННЯ ДИТИНИ З БАГАТОДІТНОЇ СІМ'Ї, СЕРІЯ ДБ №540959, ВИДАНЕ ВІД 12.04.2019Р., НА ІМ'Я КУЧЕРУКА ДАНИЛА ВІКТОРОВИЧА, ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМ.

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ В ГАЗЕТІ

НАС ЧИТАЮТЬ
10 000 РОМАНІВЧАН

Відділ реклами:
067 412-89-81

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС 76001

СПОДОБАЛАСЬ
ГАЗЕТА?

ПІДТРИМАЙ СВОБОДУ СЛОВА!

ПЕРЕДПЛАТИ

на 1 місяць - **26,00 грн**,
 на 3 місяці - **78,00 грн**,
 на 6 місяців - **156,00 грн**

у найближчому поштовому відділенні!

